

REDACTIA

Deák Ferencz-u. nr 20

ABONAMENTUL

Anstro-Ungaria :
an 20 cor. pe 1/4
cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
de Duminică pe an
4 coroane. —
România și
Război pe an:
40 franci.

scrierile nu se napotăz

ADMINISTRAȚIA :

Arad, Deák Ferencz-u. nr 20

INSERTIUNILE :

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul V.

Număr de Duminică

Nr. 36

fața alegerilor.

(R.) Peste trei săptămâni, cel mult, alegerile dietale în țeara întregă. Ele electorale s'au pornit însă de și după știrile ce avem, în unele Românii s'au aruncat și ei în jocul acestor valuri.

Negreșit că numai Românii slabi se vor săvârși lucrul acesta. Românii buni fac nimic de capul lor, ci așteaptă frunzașilor.

Adevărat că acest cuvânt întârzie, dar ar fi trebuit să fie cunoscut deja mult. Nu-i mai puțin adevărat însă aceea, că cine dintre Români vrea să poarte bine și să n'ajungă numărul celor slabi de inger, și d'aci va putea face datoria.

Să facă ce se va scrie prin foile noastre, să nu se lase de strâinii și mai puțin să se fi duși la alegeri ca o turmă

în trecut, păcatul cel mare al alegerilor români a fost că n'au ascultat glasul frunzașilor, ci au fost un floren-dou, pentru puțină vreme și bețură s'au dus și au votat cu oamenii stăpânirii. N'au avut de preoți și învățători români, notarii și fibraele străine, așa că mai multe cercuri românești stăteau să alegea oamenii cu voturi doar numai de Români.

S'au aflat apoi și preoți și învățători s'au amestecat în tâmbalăul alegerilor, și pentru cinstea de a strânge „Măriei Sale ablegatului”, nesocotind poruncile conferenței naționale din Sibiu, acest sfat obștesc al nostru.

De rândul acestu, este adevărat, conferența națională n'a dat nici o

poruncă, pentru cuvânt că ea nu s'a întrunit. De ce? Nu e aci locul să ne întrebăm și mai ales nu acum. Vorba e că frunzașii din toate părțile s'au adunat, în ziua de 5 Septembrie, în Cluj, și s'au sfătuit asupra mijloacelor prin care partidul național să fie reînchegat și stăreț de slăbiciune să i-se pună capăt, ca astfel și în vederea alegerilor, lupta să se poarte cu mai multă nădejde de izbândă de cât în trecut.

Alegătorii români să stea deci locului, departe de orice luptă în care străinii zic că-i duc la bine, dar de fapt unii și alții domni Unguri vor să-și facă numai treșoarele. Să aștepte sfatul frunzașilor și să-l urmeze cu sfințenie.

Tarifal vamal. Primul ministru Széll a avut o întrebare cu primul ministru austriac Dr. Körber, cu ocaziunea aniversării morții Impărătesei-Regine Elisabeta, la a cărei celebrare a luat parte, în Viena. Întrebarea a fost în legătură cu pertractările ce vor reîncheia la 16 l. c. în jurul tarifului vamal. Baza pertractărilor este proiectul elaborat de guvernul austriac, căci guvernul unguresc n'a prezentat nici un proiect de tarif. Ci dorește să-și marcheze punctul de vedere în cursul desbaterilor. Asupra proiectului de tarif austriac, i se scriu ziarului Politik din Praga următoarele: Guvernul austriac era decis la o urcare corăspunzătoare a vămii pe produse industriale și o urcare mare a celei pe produse agricole; în privința acestor din urmă, a luat în socotință cursul pieții interne și dorințele agrarilor din Ungaria. În curcurele competente se speră ca se va putea încheia cu Germania o convenție tarifală multumitoare.

Pușcă goală. Fiul lui Kossuth Lajos și cu un circ al său, subscriu un program-apel, în zilele trecute, în „Egyet-

értés”, prin care cetățenii acestei patrii sunt rugați să-și dea voturile la alegeri numai pentru candidații partidului kossuthist.

Bomba aceasta însă în loc să facă primejdie între vrăjmași, face haz, căci n'are exploziv decât e umplută cu zdrențe. E deja așa de slăbănog independismul reprezentat de kossuth-fiul, încât a trebuit să-și cârpească cu fel de fel de împrumuturi socialiste „reacționare”, etc. Neo-socialiștii aceștia, cer vot universal pentru cei ce știu scrie și cei ungurește. Nu este aceasta o apucătură șantagistă față cu liberalismul?

În lături, șarlatanilor!

Programul-apel vorbește întîiu de intransigență tradițională, apoi cu două șire mai jos, vorbește de colaborare cu alte partide, pentru ajungerea — idealului kossuthist.

„Vigurosul” partid „liberal-independist”, partid de opoziție, își varsă venimul contra fraților săi ugroniști în contra poporalilor, — de guvern nu se atinge de cât cu multă rezervă. Fosta sucursală a banffismului, cum se vede, nu mai e capabilă de alt rol. Cu toate acestea se numește partid politic, acest conglomerat de oameni fără demnitate politică, demodați și ridicoli.

Convocarea comisiilor centrale.

Prin rescript regal Dieta ce se va alege e convocată în sesiune pe ziua de 24 Octomvre. În virtutea acestui rescript, fișpanii au și convocat comisiile centrale pentru a hotărî ziua alegerilor dietale.

Fișpanul comitatului Aradului, dl Urbán, a convocat adunare extraordinară pe Marți 17 Septembrie n. pentru a se publica rescriptul regal și a se decide în privința alegerilor.

cuprins ...doar' de sufletul vântului de toamnă, ce bate frunza a pustire...

Drumul Severinului e numai vult. Banderile înaintează spre „biruită”, pentru a steagului onoare și pentru a domnitorului glorie. Cavalerii în zale lucii și cu piepșii de aramă, galopează 'njur de oaste și spiritele regelui admiră.

Prelați luptători pentru a credinței lor biruință, pentru zdrobirea „schismaticilor”, se 'ntrec în făriri de planuri, cu domnitorul, a cărui orgoliu nu poate fi mulțumit decât prin smulgerea din mână Basarabului a cetății ce reprezintă odată trecerea Dunărei și înstăpânirea poporului roman în Dacia, — pentru a lăsa viitorimei „sentinela română”, care și astăzi zice:

Aici sunt, aici voi fi!

Basarab, ce-i zic unii Ivancu, bună pace vrea cu marele stăpân vecin, care cu un picior era în Neapol, cu altul în Timișoara — dar nu cunoscuse încă mîntea și brațul de Român.

Nu pace, nu tribut, nu recunoașterea „protecțiunii” o vrea regele iubitor de

vânătoare, ci pe sub ascuțitul sabiei sale vrea să treacă pe vasalul „schismatic”.

În Severin așează ban pe Dionisie Széchy, și înainte, tot înainte, pătrunde, să scoată „de barbă pe Basarab din vizuina sa”.

Fum și serum rămâne pe urma oastei mândre, — dar nimic în țeara lui Basarab nu mai întimpină vitejii, decât vuietul amenințător al codrilor...

Ce folos de lucii arme, ce folos de drum de „glorie” — prin pustiu?

Foamea vrăjmașă hotărăște retragerea oastei; milă și conducătorii acasă cere, toate grațiile, recompensele și darurile le promite, mândrul rege, vasalului luat la țintă.

Cu mâhnire, desamăgiți, visătorii de glorie și cuceriri, conduși sunt pe drumul mai apropiat spre... acasă. Dar, două zile de fugă până la Timișoara, într-o gustă trecătoare prin munți, armia regească e cuprinsă de fior, cuprinsă de spaimă... cănu vuiet de bstaie, prăvăleală de stânci din munți și baricade de trunchiuri și stânci o învâlmășesc...

Era în ziua de 10 Septembrie.

Anarchiștii.

Atentatul pe care anarchistul Tzolges l'a săvârșit asupra lui Mac Kinley, președintele Statelor-Unite, a împrăștiat groază în lumea întregă. E dovedit că dela Paterson s'au dus în toate părțile anarchiști ca să omoare pe împărați, regi și alți bărbați mari din osebite țări.

Chiar ieri a venit telegramă că s'a făcut încercare de a ucide pe Chamberlaine, ministrul englez.

Cât despre atentatul săvârșit asupra lui Mac Kinley, se dau următoarele amănunte:

Mac-Kinley primise și în zilele din urmă câteva scrisori de amenințare, însă el le-a dat puțină băgare de seamă, deoarece-ce întotdeauna mai înainte primise un mare număr de așa scrisori, mai cu seamă dela Paterson.

Dar' când se preumbla prin expoștia din Buffalo, se repezi ideodată asupra lui un tânăr elegant îmbrăcat în haine negre, și înmănușat, și-l apucă de gât cu o mână, punându-l în neputință de a se apăra, ear' cu cealaltă trase în pieptul lui, dela gura țevii, două gloanțe de revolver, aruncând apoi arma.

Pe când președintele cădea în brațele poliștului Georg, ceialalt apucară pe asasin, care se sbătea și striga:

— Am făcut dreptate!

Acum aleargă mulțimea. Poliștii auură mare greutate de a apăra pe atentator de furia poporului care striga:

— Să-l spânzurăm! Să-l ardem de viu!

Atentatorul se aruncă la pământ și începu să dea cu picioarele.

În lupta pentru biruirea lui trei persoane au fost rănite de loviturile lui de pumni și de picioare.

Insuși Carol Robert scapă cu viață din cumplitul iureș schimbându-și haina cu a servitorului său Desb, care își dă viața pentru stăpânul său ce scapă cu fuga.

Dar sigiliul regesc, prelații catolici, mândria panțerată, nobilimea, aur, argint, toate-toate cad victime, — răsunărel.

Amintind de această întâmplare, călătorul polonez prin România la 1574, Strykowsky spune:

„Regele ungar Carol ridicând un răsunec asupra Domnului munte-nec Basaraba, fu bătut cu desăvârșire prin stratagemă de către Muntenii, astfel încât „cu puțin al săi abea abea putu scăpa cu fuga în Ungaria. Pe locul bătăliei Domniului muntenesci zidiră o biserică...”

Ear un cronicar unguresc (Chronicon pictum, ed. Florianus) zice:

„Făcutu-s'a acolo mare măcel și au căzut ostași și nobili nenumărați mulțime. Ear regele cu puțin credincioși de al săi abea a scăpat. Întemplatu-s'a aceasta „Ungurilor, ca ei să nu se trufească de „mulțime. Învingerilor, ci să învețe umilință.”

Num cinci veacuri

— și mai bine.

Sunt cinci veacuri și trei generații și ceva, adică 571 ani impliniți, de când vestirea ce facem aci s'a numărat între împliniri.

Era anul 1330 dela mântuirea neamului românesc, luna Septembrie.

Orașul Timișoara, reședința cavalerescu-rege Carol Robert de Anjou, era împobit, ca de mare serbătoare. Și printre curțile de case pavoasate, prin mijlocul mulțimei, ale cărei urale umpleau văzduhul, mândră oaste pornește la drum, cu gândul la bătălie.

Armurile scilpesc în soare, scilpesc în ploaie, ademenind; cai năprasnici saltă sunetul musicilor, se bat de vânt în țări mândre pene, — părea un drum de glorie...

Carol Robert cu mândra-i oaste pornește, luptă!

În urma oastei, ce se pierde după nouăzeci și șapte de singură ridică, orașul rămâne,

Însă și fața lui a fost peste tot sgarăiată și însângerată.

În sfârșit a fost legat și urecat într-o tăsură spre a fi transportat.

De oare-ce se răspândise șovonul despre atentat, mulțimea s'a încercat pe drum să oprească trăsură, spre a pune mâna pe asasin. Cu mare greutate, poliția a isbutit să-l apere.

Asasinul își ținu revolverul ascuns în batistă când se apropiase de Mac-Kinley. Prefăcându-se că și suflă nasul, a desvilit revolverul.

Mișcarea a fost atât de repede încât era cu neputință celor prezenți s'o împedice.

Mac-Kinley căzând în brațele poliștilor lui Georg, care îl însoția în toate părțile a zis:

— Nu știu dacă sunt rănit de revolver sau dacă mi s'au dat numai lovituri de pumnii.

Georg răspunse:

— Mă tem că sunteți rănit.

În adevăr, sângele șiruia cu imbelșugare din pânțele.

O telegramă din Patterson (America) spune că există acolo un club de atentatori, care trimite în Europa asasini.

Brosurile lui Most, cari îndeamnă la vărsarea de sânge, vin dela Patterson și sunt răspândite în toată Europa.

În urma ultimului atentat, e sigur că Statele-Unite vor primi acordurile internaționale contra anarhiștilor.

Intâlnirea a două împărați.

În largul mării, unde nu-i supără mulțimea curioasă și nu se poate apropia de ei nici anarhiști, nici nihilști, împărații Germaniei și Rusiei s'au întâlnit Mercuri la 11 c. în golful dela Danzig.

În lumea politică se dă o mare însemnatate acestei întâlniri. Ea e o dovadă, că înainte de a merge în Franța, să arete dragostea sa pentru Francezi, Țarul ține să arate, că vrea să trăiească în cea mai bună prietenie și cu Germanii. Pacea e mai sigură așa.

Despre însăși întâlnirea celor două monarhi puternici se telegrafează următoarele:

Danzig, 11 Septembrie. *Țarul trebuia să sosească azi dimineața, la orele 7. Pe drum i s'a întâmplat însă ceva, așa că a sosit numai după amiază. Împăratul Germaniei aștepta pe Țar în marea largă,*

Și de fapt, Carol Robert, după această ptașanie nu s'a mai încercat să restabilească suveranitatea Ungariei față cu principatul voevodului, care lasă urmașilor săi un stat independent și consolidat.

Era la începutul lunii Noemvrie, acum șase veacuri, fără două decenii și ceva. Carol Robert sosește cu oastea sa la Timișoara.

Ce privilegii sfâșietoare!

Unde erau falnicii cavaleri, pe cari la plecare stă: admirase capitala sa, orașul de reședință a iubitorului vinatului din codrii bănățeni?

În loc de cartiere pentru mândri ostași, se cer spitale pentru răniți...

Și regele își părăsește capitala improvizată, pentru tot-deauna; în curs de 12 ani, cât a mai domnit, dela această dată, privirea spre Timișoara nu și-a mai întors.

Pleacă la Vișegrad. În urma lui rămâne vaet și bocet, pe care doar vântul îl poartă, amestecându-l cu plânsul frunzelor cari de toamnă cad...

S. Sula.

în fața Copotului, pe iachta „Hohenzollern.” Când s'a zărit iachta rusesc „Standard”, care aducea pe țăruș, au început să bumbie tunurile și muscele de pe corăbiile germane cântau imnul rusesc. Țarul, după ce s'a oprit corabia s'a coborât în luntre, și însoțit de miniștri și înalți săi ofițeri, s'a dus spre „Hohenzollern”, la treptele cărui îl aștepta împăratul Wilhelm. Cei doi împărați e'au îmbrățișat. S'a dat apoi un prânz, la care au luat parte toți dignitarii.

Pe o vreme frumoasă, s'a făcut apoi revista flotei germane, precum și corăbiile rusești au trecut pe dinaintea celor două monarhi.

O nouă Puticiadă.

Eri, în 12 Sept. n., și-a ținut adunarea sa generală reuniunea învățătorilor dela școlile populare gr. or. române confesionale din protopopiatele Timișoara, Belint, Comloșul-Mare și Lipova. Adunarea s'a ținut în Timișoara, în satul faimosului Putici.

Reuniunea aceasta este numai acum înființată. După lupte îndelungate, în sfârșit, consistoriul a delegat în fruntea ei pe harnicul avocat din Timișoara, dl Emanuil Ungurianu, care apoi cu zel neobosit și cu o rară pricepere a știut să câștige dela guvern întărirea statutelor reuniunii. De când ajunsese Dr. Putici, protopopul Timișorilor, în fruntea acestei reuniuni, învățătorimea din mijlocul Bănătlui decăzuse cu desevirșire, ear afacerile asociațiunii învățătorilor se confundaseră în noroiu. După zece de ani de administrare puticiască dl Emanuil Ungurianu a aflat în casa reuniunii învățătoarești 21, zi: douăzeci și una de corvoane avere.

Acum statutele s'au aprobat, comitetul d-lui Ungurianu a dus la îndeplinire înființarea unui fond pentru ajutorarea copiilor școlari ai învățătorilor și se începuse o brazdă adâncă în ogorul plin de buruieni al cauzei școlare din Bănat.

Dar' cum să sufere Voicu din Lipova și Putici din Timișoara, lumina și binele în viața neamului și a bisericii noastre? Nu este Român cult și cu interes pentru cauzele noastre obștești, care să nu cunoască pe avocatul Emanuil Ungurianu din Timișoara. Bun, îngăduitor, blând, iubitor de neam și de biserică, Emanuil Ungurianu este cel mai nobil suflet de Român în întreg Banatul-Timișan.

Ce interes egoistic a avut omul acesta, când a ascultat rugămintele învățătorilor acum e anul și a pus la o parte țigă și liniștea sa, primind să stea în fruntea dascălilor români? Ce interes egoistic a avut? Spuneți-mi, voi, orbișilor, cari v'ați făcut de rușine ieri sbierând ca neoamenii în contra lui Ungurianu? Spuneți-mi, ce interes egoistic a avut Ungurianu, să vă jertfească vouă liniștea lui?

Dl Ungurianu a dat sute pentru fondul de teatru român. Ungurianu face minuni cu despărțământul „Astrei” din Timișoara. Ungurianu a făcut și a câștigat întărirea statutelor reuniunii învățătoarești din Bănat, a dat sute pentru reuniunea aceasta, de dragul lui opt Români de omenie s'au făcut membri fondatori la această reuniune, și pe acest bărbat îl bruschează: bancherul-popă dela Lipova și Putici (val de el) dela Timișoara, care stă sub cercetare disciplinară.

Nefericiții învățători, sernanii, așa mi-e milă de ei, că sunt Români și mă doare sufletul, că-i văd porniți cu desevirșire spre stricăciune. Ați-

țați de Voicu și Putici, învățătorii din Bănat fac scandal și prin sbierături silesc pe un Ungurianu să se despărteze din mijlocul lor cu sufletul mâhnit de durere românească, eară ei, învățătorii români din Bănat, cu urlete de bucurie, între ciocnire de pahare, plătite din buzunarele lui Voicu și în sunetul tarafului de țigani proclamă de președinte al reuniunii învățătoarești din Bănat, în locul lui Emanuil Ungurianu, pe — Dr. Traian Putici!

Mi-e scârbă, să scriu mai de parte.

Din străinătate.

Împăratul Rusiei în Franța.

Dl Loubet va fi însoțit la Dunkerque de toți miniștrii, afară de dl Caillaux, ministru de finanțe, care va rămâne la Paris să înlocuiască prin interim pe colegii săi și să expedieze lucrările urgente.

Marchizul de Montebello, ambasadorul Franței la Petersburg, a plecat la Paris, pentru a participa la apropiatele solemnități franco-ruse.

Primăria din Reims a întocmit programul recepțiunii și al sărbătorilor, cari se vor face cu ocazia vizitei lui Loubet și a Suveranilor ruși în zilele de 19, 20 și 21 Septembrie st. n.

Această programă a fost trimisă guvernului, și după ce va fi aprobată, ea se va face cunoscut publicului.

Consiliul general din Marne a votat creditele necesare pentru cumpărarea de coșuri cu flori, cari vor fi oferite împărătesei și d-nei Loubet, la sosirea lor pe terenul revistei.

Aceste flori vor fi prezentate Țarinei și d-nei Loubet de către d-șoara Bourgeois, fiica fostului președinte de consiliu și de d-șoara Vallé, fiica senatorului și președinte al consiliului general din Marne.

Cu ocazia acestei vizite, prețul alimentelor și chiria trăsurilor s'a urcat în mod simțitor la Reims. Astăzi trebuie să semnalăm, că această urcare a prețurilor s'a produs și asupra camerelor de închiriat, a *chambres*, a *chambres*, precum și a apartamentelor libere, cari au atins deja prețuri foarte ridicate. Pentru a nu cita decât două exemple, vom spune, că o casă dând în strada Thiers, a fost închiriată, pentru opt zile, cu 5000 lei; pentru un balcon, dând în fața catedralei, s'a oferit suma de 1000 lei.

Preot harnic.

Belin, 10 Septembrie 1901 n.

Mai zilele trecute, cu ocazia reînnoțirii mele a casă din comuna Cărsău, unde fusese emis de Ven. Consistor, pentru cercetarea și regularea afacerilor epitropești; ajungând în comun Olcea, și văzând în curtea școlii de acolo, un grănaru frumos, — spațios, am stat locului, ca să văd a cui proprietate este acela, prin ale cui spese și spre ce scop s'a edificat. Deschizându-mi-se prin parohul local D. Vasile Lencuța, nu am putut din destul admiră mulțimea de cereale — fond bisericesc — ce se aflau într'ensul, cu adunate și sporite prin zelul și înțelepciunea numitului paroh, dela poporenii sei abia 90 familii.

Intrând în cancelaria oficiului parohial, — din curiozitate — am cetit toate documentele dela venirea Sfântei Sale în comuna aceasta, și dela înființarea fondului bisericesc până azi, din care cu mare plăcere am constatat săvârșirea multor lucruri nobile și neînșurate de lipsa, în parohia aceasta, sub înțeleapta conducere a Sfântei Sale, și anume: în 1864 nefiind școală de fel acolo, dânsul a câștigat locul și a edificat școala corespunzătoare tuturor necesităților.

În 1878 Sfânta Sa, a făcut începutul fondului bisericesc prin adunarea alor 6 cubule grâu dela parohienii sei care prin zelul seu neobosit până în 1886 s'au sporit și înmulțit la 127 cubule.

În 2 rânduri a renovat edificiul bisericesc. A edificat casa parohială și grănarul pentru fondul bisericesc, fără a contribui popular la acoperirea speșelor aceluiași an.

A ameliorat salariul învățătoare; A câștigat pământ parohial și învățătoare. Din fondul bisericesc, a înființat și fond școlar.

În 1892 și 93 a vândut 306 cereale din fondul bisericesc, din a preț, au încurs 1100 fl. 62 cr. și anulul 1900, a dispus acel fond cu 220 cubule cereale.

Din toate acestea, se vede ce mai multe puteri întrunite, fie ac de slabe.

Se vede, ce poate face un iubire, devotament, conștiință de ea și cu rîvnă pentru biserică, și popor. El delătură sarcinile, ridică viza și aceluia și a lui și se face de înzecită cinste; exemplu vre imitat.

„Acela ce va face și va învăța mare se va chema în împărăția ceri.” Fapt. ap. e. 20 v. 31.

Paul Gar
asesor cons

Mișcarea electorală.

Lupta pentru deputație a și în comitatul Aradului cu puterea.

Kossuthiștii din Arad ei candideze pe avocatul Mă contra primarului Salacz. Mă însă mai cuminte: n'a primit datura, nevoind să se expună căderii sigure.

La Pecica vor lupta kossuthiștii Dr. Sealay, ziarist din Budapesta Duminecă își va spune programa Vászárhelyi László, căpetenia Un din comitat și omul stăpânii unul și altul aleargă să câștige românești.

La Sântana singurul candid Dr. Wittman János, care a mi deputat; la Chișineu, față de ad kossuthist Zoard, guvernamenta candida pe baronul Bánhidly. majoritatea alegătorilor sunt R

La Borș Ineu baronul n Söjmosy n'are până acum candidat.

La Iosășel stau față în față guvernamentali: Dr. Tagányi G. de Sombati, Român. Acest urmă de mai multe săptămâni prin cerc și acum a trimis alegătorii (toți Români) apeluri, în care jura să nu voteze cu străinul, și aleagă pe D-sa, Român cu rudenii în acel cerc și care binele Românilor.

La Șiria oamenii stăpânirii dează pe contele Zselinszky, și Radna pe Ovreur Vancsó.

Oamenii slabi și Români răi fi însă cei cari vor mișca și să le dea voturile.

ULTIME ȘTIRI.

Monarhul în Croația.

Noskovce, 12 Septembrie. statea Sa Monarhul, însoțit de nitorul de tron arhiducele Ferdinand, a sosit aici azi după La întâmpinarea Lor a fost mare de notabilități, în frunte ministrul-president Széll și cu Khuen-Héderváry.

Mac-Kinley.

Președintele Statelor-Unite am Mac-Kinley, zilele trecute a fost de un anarhist, tocmai în timpul afla la expoziția din orașul Buffalo, gionț a descărca: bastialul anarhist lui Mac Kinley, care însă n'a mur gionț i s'a scos din rană, al doilea care i-a străbătut în pânțele, nu încă se scoate. Mai mulți doctori și grijele a patul rănitului, și stirea spune, că bolnavul președinte se sim mai bine, așa că el va scăpa cu v

Dietă de batjocură, — batjocorită.

Dietă, căreia M. Sa Monarchul i-a dat Lunii drumul, a fost cea mai de batjocură din câte a avut țeara. Ea era alcătuită după chipul și asemănarea lui Bánffy, care ca întâiul stăpân al Coroanei i-a făcut numai de ris pe Unguri. Cei mai mulți deputați din această Dietă nici nu vi-veaseră că vor ajunge la atâta cinste și astfel nici nu s'au știut purta în Dietă bine, nici ca făcători de legi, nici ca oameni. Insași foaia lui Bánffy, „Magyar Szó“ și-a bătut joc de el numindu-l oameni de nimica.

Cum își bate însă joc „Pesti Hírlap“, foaie de-a stăpânirii, rar ni-s'a dat să citim.

După ce descrie cum deputații și magnații se adunau Lunii la Curte, în Buda, să asculte cum M. Sa le va citi foaia de drum, urmează:

„Peste tot, „éljen“ urile poporului se măsura cu săgară. Pretutind ni e sărbătorie. Cei cari umblă în trăsuri (fiaker) nu sunt iubiți nici când sunt îmbrăcați în civil; cu atât mai puțin sunt însă iubiți când sunt în gală ungurească (d'ez magyar).“

„La capul podului pe lanțuri aștepta cântăreață balană dela orfen; e urăb-țitoare, își mușcă buzele. Lângă ea un țigăruș, comediant de al ce înghite foc. Dama se întoarce des către el și zice:

— Am să l recunosc și mă duc după el până și în cercul său. E dator să'mi dea două sute florenți pe lună, întreținere, și că mai e deputat, fie că nu mai este...

„Între public sunt apoi croitorii și șu-berii. Bieții string și ei în buzunar conturi. Ei cari domni deputați eu o să le mai plătească în veci!“

Astfel de isprăvi au săvârșit deei deputații în Budapesta: s'au încurcat cu cântărețe dela birturi și au făcut datorii pe la croitorii și șușteri... Bar-ăcum fug care neotro, ear creditorii rămân cu bazele umflate.

Și acestea le scrie foaia unui deputat, care de bună seamă își cunoaște — colegii!

Sfințirea unei biserici.

Socodor, la 9 Sept.

Bunul trecutului a vădit, că ziua de 26 August v. (a. c.) pentru credincioșii bisericii noastre — este o zi de sărbătoare, care zi din partea turmei căvântătoare — din partea poporului, a fost așteptată cu un dor oare-cara, căci în urmarea punerii la cale a renovării interiorului bisericii, serviciul divin timp de peste două luni a trebuit să se țină în localul școlii.

Cu ziua de azi deci s'a văzut a fi cu puțință, ca slujba d'zească să se țină în îndatînatul locaș dumnezeesc — în biserică.

La orele 7^{1/2} dimineața — în mai sus arătata zi — domnul protopresbiter tractual: Dr. Ioan Trăilescu din însărcinarea Preasfinției Sale domnului episcop diecesan Iosif Goldis, preabunul nostru arhieru — a purces la săvârșirea actului sfințirii bisericii la care act Preonoratul domn protopop a fost asistat și de domnii preoți locali prezenți: Gavriil Lezar și Aureliu Varga, care act s'a finit cu cântarea frumoasă și duioasă stihiri „Isverul tămăduirilor“ care atâta înțelepciune cuprinde în sine!

După sfințirea bisericii — s'a început serviciul dumnezeesc regulat: utrenia și apoi liturgia, care a fost pontificată de Preonoratul domn protopop ajutat de preoții noștri G. Lazar și A. Varga, cântând sub durată liturgiei corul vechiu al plugarilor din loc.

Sfârșindu-se liturgia, domnul Dr. Ioan Trăilescu urcă amvonul și cu dibăcea-i omiletică ține o proa frumoasă predică citând cu multă îndemănare și pricepere diferite locuri din sfânta scriptură potrivite cu însemnătatea acestui solemn act; scoțând la iveală îndeosebi, ce este și ce trebuie să fie locul de rugămintă al adevăratului creștin, precum și cum are să intre în casa lui Dumnezeu cel ce dorește a avea și resp. a dobândi, deplina și adevărată mângâiere sufletească!

Nu'mi place și nu știu a măgali, dar noi acești din tractul Chișineu ne putem ține mândri, că avem în fruntea noastră un atare bărbat cu cunoștințe — cultură superioară — un bărbat care și faptele dovedește că titlul Dr. de Cerniș — în sfânta teologie — ce-l poartă, și consună întru toate cu realitatea!

Prin Preonor. domn protopop se exprimă apoi recunoștință corporațiilor bisericești locale, cari au avut la inimă

înfrumșetarea locașului dumnezeesc și mulțumită tuturor acelor credincioși, cari din propriul tadema — conduși de iubirea și adorarea ce nutresc și dau maicei noastre biserici, au grăbit cu propriul lor denar la restaurarea frontispiciului — iconostasului bisericii și a procurării iconel: Preacuvioasei Maice Patascheva sfatoare în despărțământul femeiesc, îndemnând și pe alții la atari pioase și frumoase fapte creștinești.

O plăcută impresie a făcut asupra poporenilor Reverendisimul domn protopop prin cuvintele, că deși Preasfinția Sa domnului episcop de astădată — fiind împedecat, n'a putut veni în fața locului precum se aștepta — le împărtășește prin el — socodorenilor binecuvântarea Sa promișădu le totodată, că primit fi sufletesti din diecesa Sa, cărora dorește personal a le împărtăși a Sa arhierescă binecuvântare, n'asmintit vor fi — socodorenii.

La aceste cuvinte poporul adunat poartă viață îndelungată supremului lor cap diecesan depărțându-se cu dorința de a vedea în mijlocul lor pe Preabuul Arhieru!

În urmă — pentru a nu deranja atențiunea publicului în continuitatea fluierii acestui sacru act religios, relativ adecă la sfințirea bisericii noastre, act la urmă am rezervat un lucru nu mai puțin însemnat — anume:

Renovarea resp. restaurarea interiorului bisericii (picărea ei) conform celor țării întemplate la 14/27 August a. c. aceea — din partea celor competenți s'a acceptat — declarat de corespunzătoare adaugând din parte-mi numai, că zugrăvirea deși așa zicând simplă, face onora domnilor pictori din Arad: Gyöngyösy și Goron — primul având, special executarea sfinților proiectați pe cerime, ear' al doilea partea decorativă a interiorului bisericii.

Fie, ca acest deja sfințit locaș — să devină „Isverul tămăduirilor“ și al celor necăjiți — precum se zice în „cărțile sfinte!“
Bujecanul.

Din Făgăraș.

Isprăviile lui Niculiță, feciorul popii din Voila. — Contraandidatul său. — Un act de osândire.

Cine nu cunoaște pe Niculiță, feciorul popii din Voila, „magnatul“ român din țeara Oltului? Cine nu l'a văzut scrișit, în bătăfori, cari scripesc și cu nădragi de barșon, mândând cinci cai, unul pus înaintea celui alt?

Pe la noi îl cunosc până și copiii și petrecerile lui p'acel au ajuns mai vestite decât calul breaz.

Niculiță e domn mare de când s'a născut. Acum însă a ajuns mare de tot. Îi zice tu chiar întâiului sfetnic al Măriei Sale Impăratului, și-i prieten cu toți ministrii... Cel puțin așa se laudă acum, de când a intrat în tabăra oamenilor stăpânirii și nu se mai bate în sabie cu mai marul dela comitat. Zice că el are putere mare peste țeara Oltului și dacă ar vrè, pentru a face plăcere poporului, ar pute să oprească și drumul de fer, să nu mai umble, și să ajute astfel cărașia, ca oamenii să mai ajungă la puțin câștig.

Zadarnic se lauda însă, ca nici olteni, nici chiar cei cari mănăncă numai ceapă, nu-l cred, ci se vorbesc multe despre el, așa că steaua lui Niculiță este cam întunecată. O parte a poporului l'a și cam lăsat, și fiindcă așa-i pe la noi, să luptăm (vorba vine!) la alegeri, un alt tiner de p'acel, dr. Octavian Vas, va sta față în față la alegeri cu vestitul Niculiță. Și de nu-l vor propti bine oamenii stăpânirii, ușor s'ar pute să rămână fără ablegație.

Despre daraverile sale ca om și ca avocat se vorbesc multe. Vor fi și vorbe slabe la mijloc.

Eu nu mă iau însă după vorba satului, ci vă aștern hârtia cu Nr. 45/901 a Camerii advocațiale din Brașov, care în afacerea dintre Teodor Munteanu și Niculiță al nostru, a adus osândă:

„Dr. Nicolae Serban, avocat în Făgăraș, e vinovat de delictele disciplinare cuprinse în § ul 68 a și b ale art. XXXIV din legea dela 1874, și în virtutea § lui 70 al aceluiași legi se ned pșește cu amendă de 200 coroane, pe cari e dator să le plătească în 14 zile; altminteri va fi executat.“

Ce a făcut Niculiță al nostru?

Lucruri, pe cari le săvârșesc poate și alți advocați, dar, vedeți D Voastră, Niculiță e român, ear judecătorii și advocați dela Camera din Brașov sunt — Unguri! Îl vor fi nedreptățit. Mai știți?!

Vorba e, că nici ceea-ce a făcut Niculiță nu prea se cuvine să le facă un fecior de popă. A luat adică 700 coroane căpară dela Teodor Munteanu din Reșinar, să-l apere la tribunalul din Sibiu. Când colo, la ziua judecării

Poesii populare.

(Din Foeni, Bănat).

Frunză verde doi cocori,
la ieși nană la stobori,
Că te-așteaptă doi feciori;
Unu-i nalt și sprâncenat,
Unu-i badea l' biștămat.
Badea meu cu pălărie
Trece seara la cingie,
Ca să'mi facă ciudă mie.
Facă el la mumă sa,
Că și eu m'oiu ști purta,
Ș'alt bade mi-oiu căpșta.
Tot mai nalt și mai frumos,
Nu ca el un mincinos.
Tot mai nalt mai sprâncenat,
Nu ca el un blăstămat.
Tot mai nalt și mai voinic,
Nu ca el om de nimic.
Pășerucă de pe casă,
Spune mândrii vorbă-aleasă,
Ca să-mi deie ce-am cerut
Și gurița s'o sărut,
Că de-așeară încă-i mult,
De când nu o-am văzut.
D'asa zice nana mea,
Că nu-i gură ca la ea;
Ba zău este și mai dulce,
Numa eu nu mă pot duce.

Măru roșu de pe țară,
Farmecile mă mănăcă,
M'or mănăcat că mi-li-or dat,
Mi-li-or dat de le-am beut,
Ca pe mândra s'o zăuit
Dar cum dracu s'o zăuit,
Că eu tot la ea mă uit.
La alta de m'aș uita,
Mândra n'dată m'ar lăsa.
Las' mă lase, că nu-mi pară,
Că-mi gădesc mândră aleasă.
Pășerucă de pe apă
Spune-i cucului să tacă,
Să nu cânte-asa frumos,
Că-l bădița mănios,
Mănios și supărat,
Că tatăl său l'o'nșurat.
I'o dat fată de bogat,
De bogat cu șase boi;
Asta, taică, nu-l de noi.
Și eu mândră-am suspinat,
Când taica m'a blăstămat;
Și eu mândră am grăit
Cătră taica necăjit:
Lăsa, taică, lăsa lui,
Las' fata bogatului,
Că eu fată de bogat
N'oiu trăi, taică, n'nr'un sat,
De bogat cu șase boi
Adușei hăda la noi;

Mai voesc uoa săracă,
Numai ochii ei să'mi placă.
Cu ochi negri ca neghina,
Gera dulce ca smochina.
Mori, muere, mori urită,
Ce țini mândrii calea-oprită,
Că eu, mândră, te-aș lua,
Numai nu moare hăda;
Că hăda de ar muri,
Noi mândr' atunci ne-om peși,
Ne-om peși, ne-om cununa,
Ș'om face plăcerea ta,
Fie-i ciudă la taica,
Atunci, mândră, ne-om lăsa,
Când ni-o bate scândura
Și când ni-o cetai popa,
Ni-o cetai în psaltirie,
C'am murit noi cu iubire.

Nicolae Murgu,
econom.

Descântece.

Numeretura mare.

A fost un om mare,
Avea o secure mare,
S'a dus în o pădure mare,
Să taie un lemn mare
Să facă o biserică mare
Cu nouș uși, cu nouș altare,

Cu nouș jețuri, cu nouș jețurare
Mai virtos jețu lui Cristos.
Dar în jeț cine'mi ședea?
Maica Domnului și dea... și suspina.
Cine'n biserică intra,
Pe toți îl întreba...
O, n'o văzut pe flul ei iubit?
Maica Domnului pleca...
Pe cale, pe cărare,
Prin cuțite ascuțite,
Prin topoare bontoroage,
Să caute pe flul ei iubit.
Să n'tâlni cu broasca'n cale.
Ce ție, maică, de suspini?
Dar cum n'oiu suspina,
C'am perdut pe flul meu iubit.
Dar eu, că nouș puț am d'avut.
Toți frumoșei și balbucăței,
O trecut o roată peste ei,
Și numai cu unul am rămas
Și cu ala am necaz,
Ala-i Toma bontorogul
Prăpăditu și nărodu.

La aceste cuvinte, maica Domnului începu a suride și binecuvântă pe broască zicând: Trupul tău moleț să nu mai facă vermuți. — Apoi plecă mai departe, se întâlni cu maestru lemnar și l'ntrebă, n'o văzut pe flul ei iubit? Acesta spuse, că nu l'o văzut, dar poruncă a primit să-l facă o

Suntem : Cogito, ergo sum. Știu face deosebire între mine și tine. Ploaia udă pământul, ca să mi-l facă productiv ; urmează deci, că natura e pentru mine. Dacă mă razim deci pe ideile aposteriorice... eu exist.

Ce ironie !

Apriori et a posteriori sunt baza celor două serii de idei antagoniste, care demonstrează, că totuși suntem ; căci la din conștiință nu ar exista antagoniști ideali.

Cugetând, mă cuget la sœurmana noastră națiune română ; căți antagoniști va fi având ea numai din stinul ei ; — poate pentru-că există.

Nădab, 10 Iulie 1901.

Demetriu Bouriu,
Invetator.

PARTEA ECONOMICA.

De ce are țeara lipsă?

In foaia aceasta stăruim des asupra ideii, că astăzi, dacă e să ținem pas cu lumea, trebuie să ne deschidem ochii în patru și să ne ațintim privirile mai ales și mai ales asupra terenelor economice de tot felul, nișându-ne a ne întări pe aceste terene, a înainta prin ele în bunăstare, căci prin ea înaintăm și în neatârnavare față de mari și mici!

Și că pentru bun lucru stăruim, ne dovedește și mișcarea economică pe care guvernul român o face pentru spriginirea și lăptirea meseriilor, un ram economic banos, între fiii țării sale, mișcare, despre care se poate vorbi pe larg.

Acum ne vine chiar la vreme glasul unei foi unguerești din Pesta, frunțașă printre foile maghiare, glasul lui „Bud. Hirap“ dela 30 August, care în fruntea numărului său vorbește tot pentru ideile pentru care stăruim și noi repetit.

Ziarul maghiar face o privire asupra vieții oamenilor din această țeară, și rămâne foarte îngrijat de prăpastia, spre care se împing aici sufletele și caracterele celor mai mulți cetățeni, anume spre prăpastia corupției, a stricăciunii, a putrejunii sufletești, căci la noi, ca ne-aiurea, se cresc oameni cu caractere slabe, suflete perdate, șovăelnice, a căror virtute stă numai în a se linguși cum pot pe lângă cei mai mari, ca prin asta să ajungă a ave și ei un codru de pâne ! La alegerile de deputați toți

sunt corteși ordinari pentru cei puținți de sus, și în toate zilele fac totul, ori de cred ei că e lucru bun ce fac, ori de nu, numai să placă mai mariilor, ca prin asta să câștige ceva.

Măcar că așa nu mai merge. Se va scufunda țeara în o curată groapă de zmoală, de n'o să mai vezi în ea bărbați cu fețe curate și mândri, ci numai caractere de slugoi flămânzi. De aceea numitul ziar încheie privirile și gândirile sale cu următoarele apostrofări la adresa conducătorilor țării :

„...Statul să-și repareze marile întrelăsări, și în loc de politică de alegeri (că adevă cu să ieși cu mai mulți deputați partizani în dietă), să se apuce să facă politică economică ; să nu crească inteligența națiunii numai pentru slujba de corteși, pe cheltuiala țării, ci să o îndrume spre terenele muncii economice celei roditoare ! Și să meargă însuși statul cu pilda înainte, să înfrunzească, să creeze el însuși, să facă investiții economice mari, folositoare, să pregătească terenul pentru muncă, și să vestească în lung și în lat, că guvernul nu mai are lipsă de o oaste de corteși, nici de vânători după slujbe, ci are lipsă de puteri lucrătoare, creatoare. Chemarea statului e, a conduce, a dirijia și a disciplina aceste puteri. Putea să facă asta îndată după 1875, dar dacă n'a făcut-o, facă-o acum... Statul tocmai așa trebuie să-și crească industriile buni, precum își crește soldații, profesorii, medicii și advocații !“ Etc.

Așa vorbește numita foaie.

Înțelegem oare și noi Românii rostul graiului ei ? Înțelegem noi rostul timpului însuși, care vorbește prin graiul alor astfel de guri ?

In toate țările vedem făcându-se mari eforturi pentru dezvoltarea puterilor economice a popoarelor, ba par-că războaiele viitorului nici nu vor mai decurge sub bubuitul tunurilor, cât mai virtos vor fi războaie pe terenul economic ! Cine va ști mai bine lucra, mai bine cruța și aduna, acela va fi biruitor față de cel târziu sau lenes, sau nepriceput, sau neluminat !

Bată că toți și toate stăruiesc pentru ideile economice, pe care și noi le propovăduim cu foc, — să înțelegem deci și noi glasul timpului și să pornim lucrările noastre economice pe căi tot mai luminate, ca să

prindem puteri prin ele, căci atunci putere mare vom ave și pe alte terene, pe cari astăzi sărăcia nu ne prea lasă să ne aventăm cu destulă neatârnavare.

Frate cetitor român ! Cuvântul de ordine al tău să fie : Nici o zi să nu treacă fără a fi cruțat ceva, cătuși de cât. Azi un pic, mâine un pic, poi-măne vei ave multicele, și îți va crește curagiul și fericirea ! Ajute-ne Dumnezeu la toți !

(B. E.)

Convocare

In sensul §-ului 23 din statutele „Reuniunii invetatorilor rom. gr.-cat. din ținutul Lugojului“ și al §-ului 25 din statutele „Reuniunii invetatorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului“, se convoacă

Adunarea generală comună

a numitelor reuniuni la Hațeg, pe zilele de 25 și 26 Septembrie st. n. 1901, pe lângă următorul Program :

Sedința I. Miercuri, în 25 Septembrie n. 1901, a. m. Ordinea de zi :

1. Liturgie cu invocarea Spiritului sfânt în biserica rom. gr.-cat. din Hațeg. La liturgie vor cânta alternativ corurile din Lugoj și Oravița.
2. Deschiderea adunării generale.
3. Rapoartele despre activitatea comitetelor centrale în anul expirat.
4. Alegerea comisiunilor :
 - a) pentru examinarea rapoartelor generale ;
 - b) pentru examinarea rațiunilor pe anul 1900 și a proiectului de buget pentru anul 1902 ;
 - c) pentru raportul bibliotecarilor ;
 - d) pentru încasarea taxelor și înscrierea de membri noi.
5. Disertațiunea : „O paralelă comparativă între metoda veche și nouă“, numit altecum „Treptele formale“, de Iosif Miclean, invetator în Lugoj.
6. La ora 1 p. m. banchet în hotelul „Melul de aur“.

Sedința II.

1. La orele 4 p. m., lecția de model : „Despre datorințele școlarilor în școală, pe stradă și acasă“, de Ioan Muntean, invetator dirigent în Cudșir.
2. Rapoartele comisiunilor exmisse în sedința primă.
3. Discuție critică asupra disertațiunii de sub punct 5) din sedința primă și a lecțiunii de model de sub p. 1) din sedința a doua.

Sedința III. Joi, în 26 Septembrie n. la orele 9 a. m.

1. Citirea disertațiunii : „Cum poate deveni un invetator plăcut înaintea poporului și atrăgător față de școlari“, de Ioan Muntean, invetator.
2. „Ștefan cel Sfânt, ca primul rege creștin al patriei noastre“, lecțiune de model din Istoria patriei pentru anul V de școală, de Ioan Mustețiu, invetator în Folea.
3. Discuție critică asupra acestor două operate.
4. Diverse propuneri.
5. Fixarea locului pentru proxima adunare generală.
6. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale.
7. Alegerea comitetului central al „Reuniunii invetatorilor rom. gr.-cat. din ținutul Lugojului“.
8. Inchiderea adunării generale.
9. Prânz comun în hotelul „Melul de aur“.
10. Excursiune la Grădiște și re-ntoarcerea la Hațeg.

Vineri, 27 Septembrie n. „Îndălțarea S. Cruci“

1. Peregrinagia în corpore la Mănăstirea Prislopului la orele 6 a. m.
2. După amiază la orele 7 : Plecarea trenului spre Lugoj, ori legătură directă Sâmbătă la orele 2/30 m. dimineața.

Se observă, că toți domnii participanți, cari voiesc a beneficia de cortele, să binevoiască a se însinua până în 15 Septembrie n. la dl Paul Olteanu, invetator în pensiune în Hațeg, căci domni, cari nu și vor însinua participarea până la termenul fixat, nu vor pué fi asigurați de prevedere cu cuartir.

Lugoj—Hațeg, la 4 Sept. n. 1901.

Ioan Boroș m. p., Iosif Miclean m. p.,
canonic și pres. reun. din inv. și notarul reun. din ținutul Lugojului.
Nicolau Nestor m. p., Ștefan Tarină m. p.,
vicar și pres. reun. din inv. și notarul reun. din ținutul Hațegului.

APEL.

Pentru renovarea bisericii greco-catolice din Seliște, ministrul de interne cu ordinul de sub Nr. 53780 din 1901 a acordat o concesiune de colectare în întreaga țeară pe timp de 3 luni.

Spre acest scop comitetul acestei biserici a și exmis 4 comisiuni de colectare în diferite părți ale țării.

Ca rezultatul să fie mulțumitor, sunt rugați binevoitorii de a contribui la această colectă, rugându-i ca cu ocaziunea sosirei comisiunii de colectare la loc, să binevoiască a-i spriginii cât se poate ; — asigurându-i din parte-ne de sincera mulțumită și

Și mă rog pentru bolnav,
Că el v'o călcat
Și masa v'o fi stricat,
O, v'o mâncat,
O, v'o fi blăstemat
O, masa sfintelor e fi spurcat.
Eu mă închin și mă rog
Că el s'o rugat
Cu masă frumoasă s'o gătat,
Cu măsaiu alb pe masă
Și cu apă d'adăpat
Și cu pâne curată de mâncat
Și cu lumini de vederat
Și cu pâne, și cu sare
Și cu miere v'o 'ndulcit,
Cu bani v'o dăruit
Și voi
Sfintelor,
Milostivnicelor,
Bunelor,
Dulcilor,
Să grăbiți
La Sfânta Maică Mărie
să alergați
Și să vă grăbiți
Cu leac la bolnav să veniți.
Că eu mă închin
In coate,
In genunchi.
Și vă rog Sfintelor :

Eu să fiu descântătoare,
Sfintele să fie rugătoare,
Sfânta Maică Mărie să fie lecu-
itoare.
Sfintele se ruga :
Sfânta Maică Marie un păhar de
aur și de argint lua,
Rochia sufalca,
La riuul Iordan alerga
Și leac bolnavului aducea.
Și-l spăla :
Pe față
Pe braț
Pe inimă
Pe fcați,
Pe rărunchi
Și pe genunchi ;
De toate străcnetele,
De toate durerile,
De toate amărăciunile.
Sângele-i limpezia,
Carnea i-o 'ntregia,
Curat, luminat rămânea,
Ca argintul curat,
Ca aurul strecurat,
Ca poala Sfintei Maice Măriece l'o
lăsat.
Ca de moșă-sa ce l'o scădat,
Ca de naș botezat,
Ca de popă creștinat.

Leac să-i fie
Dela Sfânta Maică Mărie.]

— Amin. —

Descântec de diochiu.

Nu sufla peste capul lui N....
Numai sufla :
Diochieturi,
Ronituri,
Duhuri necurate.
De-o fi diochiat de un om,
Crepe-i foalele,
Să i-se verse mațele,
Să se mire lumea și țara de el,
Cum s'o mirat el de N....
D'o fi diochiat de-o muliere :
Crepe-i țitele,
Cure-i laptele,
Să-i moară copilul de foame,
Să se mire lumea și țeara de ea,
Cum s'o mirat ea de N....
D'o fi diochiat d'o fată mare,
Pice-i costița, să rămână pleșă,
Să se mire lumea și țeara de ea,
Cum s'o mirat ea de N....
Leac să-i fie :
Din limba mea,
Din descântecul Maicei Mărie,

Mai virtos :
De Domnul Cristos.
Mila să-și întoarcă,
Leacu să-i aducă.
Cine o fi diochiat,
Să fie crepat,
Cine o ronit,
Să fie pocnit.

— Amin. —

Descântec de soare sęc.

Pentru durerea de cap se descântă cu nouă petri luate din vadul unui riu cu mâna dreaptă tot câte trei, sau odată patru și altă-dată cinci, nu însă 1, 2, 3, etc. numărate tot câte una și cu apă din riu luată cu o oală la vale, nu la deal. Petrile se pun în oală cu apa. — Descântătoarea ia din oală câte o piatră și atinge la pronunțarea fiecărui număr odată fruntea belnavului zicând :

Fură nouă, udiră opt,
Fură opt, udiră șapte,
Fură șapte, udiră șase,
Fură șase, udiră cinci,
Fură cinci, udiră patru,
Fură patru, udiră trei,
Fură trei, udiră două,

recunoștința noastră și totodată și despre aceea, că toate binefacerile la timpul său le vom evita pe cale zălaristică.

Săliște, 5 Sept. 1901.

Marcu Lazar, Dumitru Roșca,
notar. președinte.

Mulțumită publică.

Adunarea generală a reuniunii noastre învățătoroști dela 26 și 27 August n. e. a luat la cunoștință plăcută donațiunile ce s'au făcut bibliotecii noastre în decursul anului administrativ 1900/1901, în urmarea apelului nostru Nr. 40 dela August 1900 n.

Comitetul central își îndeplinește prin aceasta o datorie plăcută, exprimând pe calea publicității cea mai ferbinte mulțumită publică tuturor Preaștimatei domni, cari n-au latins mână de ajutor, fie moralicește sau materialic ște, întru îndeplinirea grelei noastre misiuni.

În special primească adâncă noastră mulțumită ferbinte următorii Preaștimatei domni pentru donațiunile făcute în favorul bibliotecii:

1. P. T. d. soară **Maria Cioban** inv. dirigentă la școala super. de fetițe din Arad, pentru 1 exemplar „*Scrisori către elevi*” în preț de 1 coroană.

2. P. T. dn. Dr. **Ioan Petran** prof. semin. în Arad, pentru 1 exemplar „*Grammatica limbii române*” pentru școlile populare partea II a în preț de 60 fileri.

3. P. T. dn. **Nicolae Firu** inv. în Oradea-mare pentru 1 exemplar „*Topografia satului și a hotarului Măidan*”, de Dr. Atan-M. Marienescu în preț de 240 cor. și pentru 1 exemplar „*Cuvîntare festivă*” la mormentul lui Ștefan cel Mare de A. Xenopol.

4.) P. T. D. **Patriciu Drăgălina** prof. dirig. la pedagogiul din Caransebeș pentru 1 exemplar „*Din istoria Bănătuului Severinului*” în preț de 112 coroane.

5.) Rev. D. **Nicolae Maneguş** protopresbiter ort. rom. în Murş-Oșorheiu pentru 1 exemplar: „*Reuniunea Românilor din Ungaria și Transilvania*” în preț de 4 coroane.

6.) P. T. D. **Ioachim Muntean** preot în Gurariul pentru 1 exemplar „*Monografia economică-culturală a comunei Gurariul*” în preț de 160 coroane.

7.) P. T. D. **Damaschin Medrea** inv. în M. Slatina pentru 2 exemplare „*Geografia comitatului Arad*” în preț de 140 coroane.

Fură două, udi una,
Fu una, udi nici una.

Piatra, cu care a zis odată așa, o pune jos. Ia pe rând apoi toate petrele și zice ca mai sus, punându-le jos până ce-l gata. Când e gata, le pune în oală și le aruncă cu apă cu tot între drumuri. Când întoarce dela aruncare, să nu privească îndărăt.

Descântec de pocitură.

Plecă un moș roșu
Prin codru roșu,
C'un braț de săgeți roșii.
Săgetă lemnele și petrele.
Săgetă și omul.
Prin mâni, prin picioare etc.
Pocitură de sfânta maică Luni
" " " " " Marți
" " " " " Mercuri
" " " " " etc.

De 99 de feluri,
Cu gura descântai,
Cu acu galbeni luai,
Pocitura peste mare arunca,
La fata lui Hera împărat,
La lemn uscat.
Acolo să vă culcați,
Acolo să vă sculați,
Că N... nu vă poate culca
Nici scula

8.) P. T. **tipografia diecesană din Arad** pentru 1 exemp. legat „*Biserica și Școala*” pe anul 1900 în preț de 10 coroane și pentru 1 exemplar „*Calendarul pe anul 1901*” în preț de 60 fileri.

Din ședința ordinată a comitetului central, ținută în 5 Septembrie n. 1901.

Arad, la 6 Septembrie n. 1901.

Prof. **Teodor Ceantea, Florian Cioară, m. p.,**
președinte. bibliotecar.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru masa studenților dela gimnaziul român gr. or. din Brad, au binevoit a mai contribui următorii M. St. Domni și Prea știmatele doamne.

I. **Stefan Antonescu**, preside de sedria orfanală și proprietar în Șiria, 50 cor.; 2. **Georgiu Popoviciu** protopop în Șiria, 10 cor.; 3. **Dr. Ioan Rațiu**, candidat de avocat în Arad 50 cor.; 4. **Georgina Rațiu** Arad, 10 cor.; 5. **Dr. George Burdan** adv. 2 cor.; 6. **Barbara Antonescu** (Arad) 10 cor.; 7. **Virgil și Camil Antonescu** studenți, câte 2 cor.; 8. **Adriana Ispravnic** (Arad) 2 cor.; 9. **Trifu Lugoșan**, prof. de muzică, 1 cor.; 10. **Dr. Ioan Petran** profesor preparandial în Arad, 10 cor.; 11. **Ved. Iulia Dogariu**, 2 cor.; 12. **Roman Ciorogariu** referinte școlar, 3 cor.; 13. **Irina Popoviciu** protopopeasă în Șiria, 2 cor.; 14. **Ioan Ign. Papp** protopop onorat în Arad, 10 cor.; 15. **Iulia Filimen** ved. not. în Șiria, 2 cor.; 16. **Meletie Pop** preot gr. or. în Drauț, 2 cor.; 17. **Petru Pelle** preot în Mibiș, 2 cor.; 18. **George Beek** și soția, 2 cor.; suma 174 cor. (Suma aceasta s'a colectat prin d-nul Ștefan Antonescu, cu ocaziunea festivă a unei nunți nobile). 19. **Dr. Iacob Hotărăn** adv. în Șiria, 2 cor.; 20. **Regina Hotărăn**, 1 cor.; 21. **Cornelia Hotărăn**, 1 cor.; 22. **Marc Pascuț** protopop, 2 cor.; 23. **Nicolae Lazarescu** ec., 1 cor.; 24. **Savu Bacis** ec., 1 cor.; 25. **Dimitrie Tamaș**, 1 cor.; 26. **G. Todorăscu** not. com., 2 cor.; 27. **Mitru Buda** ec. 40 fil.; 28. **Nicolae A.**, 20 fil.; **Lazar Savu** ec. 40 fil.; 30. **Romul N. Maerusan** preot, 2 cor.; 31. **Demetriu Grecu**, 1 cor.; 32. **Axente Secula** proprietar 10 cor.; 33. **Costea Borlea** 1 cor., suma ulterioară 26 cor. — Suma totală 200 coroane.

II. **Nicolae Maneguş**, protopop gr.-or. Murş-Oșorheiu 3 cor.

III. **Nicolae Bolboacă**, protopresbiter gr.-cat. în Vermeș 4 cor.

IV. 1. **Sofron Olariu**, preot gr.-or. 1 cor. 2. **Ioan Petruțoiu**, inv. 1 cor. 3. **Muntean Alexandru** 40 fil. 4. **Iosif Vlad** 80 fil. 5. **Luch Vilmos**, comerciant 1 cor.

6. **George Hațiegan** 40 fil. 7. **Petru Muntean** 20 fil. 8. **Petru Nedelevici** 1 cor. 9. **Ștefan Tisa**. — Suma 5 cor. 80 fil.

V. **Petru Călcianariu**, adv. Orșova, 15 cor. pentru masa studenților și 11 cor. 66 fil. în favorul gimnaziului.

Prin aceste sume, M. On. dn. P. Călcianariu a solvit taxele de binefăcător fundator, atât la masa studenților cu suma de 50 cor., cât și la gimnaziu cu suma de 200 cor.

Primească atât zelul nostru binefăcător Petru Călcianariu, cât și ceteralți marimiști dăruitori cea mai calduroasă mulțumită și servească de exemplu tuturor bărbăților noștri de inimă și cu dare de mână!

Diracțiunea gimnaziului rom. gr. or. din Brad în 26 August 1901.

George Fărău,
dir. gimnas.

Felurimi.

Înmormântare cu automobilul. — O înmormântare în automobil a avut loc Miercuria trecută, nu în America, ci în Anglia.

Defunctul **William Drake Ford** era funcționar la compania Daimler din Coventry, cunoscută pentru motoarele sale.

Un automobil cu o putere de 6 cai, fusese transformat într'un fel de afet și cernit; roțile fuseseră vopsite cu negru.

Cosciugul dispărea sub coroane. Rudele urmau carul funebru și numeroase automobile funerare urmau d'asemenea cortegiul.

Acest curios spectacol a făcut senzație acolo.

Peripețiile ocolului lumii făcute de **Turot**. Eroul lui Jules Verne, **Philéas Fogg**, bătut de către redactorul dela „*Natin*”, **G. Stiegler** (care a sosit la Paris la 19 Iulie, la 5.50 d. a., făcând ocolul lumii în 68 zile și 16 ore), și-a luat revanșa asupra trimisului special dela „*Journal*”, **Henri Turot**, care nu s'a întors la Paris decât ieri, la orele 4 d. a., după o călătorie de 83 zile. Dar **Turot** a avut să întâmpine piedici enorme. Eată itinerarul călătoriei sale: **Turot** a plecat din Paris la 24 Maiu st. n.; la 1 Iunie a fost la New York și la 5 la San-Francisco, de unde a plecat la 6. A sosit la Honolulu la 13 Iunie, la Yokohama la 26, la Nagasaki la 29, la Vladivostock la 2 Iulie; la Kabarovka la 8, la Blagoviescensk la 13, la Irkutsk la 31, la Moscova la 10 August și la Berlin la 13.

Turot a căpătat impresia că americanii au un dispreț absolut pentru lumea veche. Rusia i-a lăsat cele mai proaste amintiri. În Asia a avut mult de suferit și a avut nenumărate întâzieri din cauza meroaselor accidente când avea să treacă Amurul și alte ape.

Turot nu pare surmenat. E un tânăr simpatic, foarte voinic.

Dela 24 Maiu n'a dormit decât 7 nopți într'un pat.

Dispererea unei văduve. D-na **Bonnet** care ședea în str. **Dancourt**, și-a curmat firul vieții în niște împrejurări nespuse de triste.

Acum câte-va zile, bărbatul ei a fost omorât de un tramvaiu pe când trecea pe bulevardul **Batignolles**.

Durerea nefericitei femei, aflând această veste, fu așa de mare, încât se credea că o să încunească. Cu toate acestea, ea se rezolvă și se ocupă cu amănuntele înmormântării bărbatului său; ear rudele ei, cari se încercau s'o consoleze, crezând că ea va sfârși prin a-și birui disperarea.

Dar nu era așa, căci d-na **Bonnet** — care spusese adesea ori că se va sinucide dacă ar deveni văduvă, — după ce-și împlini piosă datorie către defunct, își pusă sinistru plan în executare, trăgându-și două gloanțe de revolver în cap.

Un nou **Samson**. — Într'un sat, lângă **Reines** (Franța) trăiește un anume **Lemire**, care are supra numele de **Noul Samson**, pentru puterea lui musculară, de care se mira toată lumea.

Găsit de curând beat, de jandarmi în mijlocul străzii, el fu arestat și dus la închisoare.

A doua zi, socotind că trebuie să se fi trezit, jandarmii s'au dus să-l pună în libertate.

Dar **Lemire** nu așteptase bunăvoința reprezentanților legii, ci plecase scoțându-și gura de fier a închisorii, pe care a dus-o la o mare depărtare și a aruncat-o în stradă.

Acest **Lemire** n'are o fire rea. Numai când a baut... dă cu capul de pârți pe jandarmi ca și cum ar fi niște marionete. Și asta fără să se supere.

Inchiptiți vă ce ar face de s'ar infuria.

Odisea unui prizonier bur. Deună-și pe la miezul nopții, s'a coborât la gara de Nord din **Buxelles** un om cu trăsuri energice, dar care se vedea după față că e suferind și care ceru șeful de serviciu permisiunea de a petrece noaptea în sala de așteptare până ce va veni ora de plecare a trenului în Olanda.

Nenorocitul povesti că luase parte la războiul din **Transvaal** și fusese făcut prizonier de englezi la 3 Iunie trecut, la **Middelburg**, după ce a primit două gloanțe în picior și unul în piept.

El fu transportat dela **Middelburg** la **Sf. Elena**, unde a regăsit mulți tovarășii săi de arme.

Vindecat de rănilor sale, după o detențiune de aproape o lună, a reușit într-o noapte să înșele supraveghierea gardienilor insulei și să ajungă în noaptea la un vapor francez, pe bordul căruia fu primit.

Acest vapor l'a adus la **Galați** unde a fost primit de bordul unui alt vapor care mergea spre Olanda.

Nenorocitul se plânge de brutalitatea englezilor față de prizonieri; când aceștia nu-i privează de hrană, le dă alimente proaste și ca bătură o apă și mai proastă puțin albită cu lapte.

Acest luptător bur, care a declarat că se muncеște de două zile, căci suferă de o gastrită și a plecat la părinții săi în Olanda după ce a petrecut o noapte în gară.

Leac să fie de mine și
de Maica Marie.

— Amin. —

Descântec de plesme.

Când sub limbă se fac beșici și curg bale din gură — trei fete curate, cu trei fire de iarbă, crescută prin gard, la vadul unui riu să descante bolnavului, așa că cu fie-care fir de iarbă, fie-care fată câte odată-l moie în apă și-l trage prin gura bolnavului și la fie-care tragere zice:

Cureți purcar,
Cureți văcari;
Că s'o aprins cuptoriul împăratului
Să l stempărăm.
Cu apă din vad
Cu iarbă din gard.

Descântec de mușcătura de șerpe.

Când cineva, om, ori animal, e mușcat de șerpe, i-se descântă cu un băț de alun, lovind mușcătura cu bățul de nouă ori și lovind-o zice descântecul acesta tot de nouă ori:

Da zalea malea,
Da zatca batea
Uturisi, utur bre,
Chi Marcin.

Uști baba, uști mreana

Băt d'alun. —

Răcășdia, 1901.

Ciasul.

Acum ciasul a venit,
Și lumea am părăsit.
Ah! iubiți prieteni ai mei!
Eu lumea am părăsit,
Și de voi m'am despărțit.
Ah! etc.
Rămân casă întristată,
Căci gropa mea e săpată:
Ah!
Sufletul meu se desparte,
Și merge 'n cale departe.
Ah!
Eu me duc în cale lungă,
N'am pe nime să m'ajungă.
Ah!
Căci eu încă m'am trudit,
Pe lume am năcăjit
Ah!
Dar acuma vęd curat,
Nu-l pe lume nici un stat.
Ah!
Faceți bine, mă ertați,
De mine nu vęd nițați.
Ah! iubiți prieteni ai mei!

Emilian Novacovici,
învățător.

Noutăți

ARAD, 13 Septembrie n. 1901.

Sedința comitetului clubului comitatens român din Arad, convocată de vice-presedintele Dr. I. Suciș, s'a ținut aseară cu participarea aproape a tuturor membrilor și din provincie și din centru. Dintre membrii arădani a lipsit doar Dr. St. C. Pop. A prezidat dl. Veliciu și toate hotărârile s'au luat în cea mai deplină înțelegere.

Curia și alegerile. În 11 l. c. s'au pus în practică mult vestitele dispozițiuni ale legii despre judicatura Curiei, relativ la abuzurile atât de obișnuite la alegerile în Ungaria. În 17 Septembrie Curia va ține în cauza aceasta o ședință plenară, în care va alege senatul chemat să judece în afacerile electorale. — Vedea-se vor și aceste împrăști.

Nemernicii! Mercuri s'a scris în Arad că Vidéke, ear Jout aduce „Egyetértés” șiirea că împotriva P. S. Sale Episcopului Goldis ministerul a început cercetare din pricină că ar fi nedreptățit pe protopopul Bocșan când cu pensionarea lui. În aceeași vreme ambele jurnale kossuthiste scriu că șapanul a chemat la sine să-l asculte, pe părintele vicar Mangra, sub a cărui presiune s'a adus hotărâre în cauza lui Moise Bocșan.

Amăduoné aceste știri sunt neadevurate sfruntate. Pentru afaceri bisericești, episcopul nostru n'are să dea socoteală ministrului și dacă inconștientul Moise, mănă de răutatea ce-l paște și acum la bătrânețe într'adevăr a pirlit pe episcopul, asta nu însemnează că ministrul are și dreptul—cum iar plăcē lui Moise și prietenilor sei— să pornească cercetare și pe un dignitar bisericesc cum este vicarul episcopesc, să-l asculte prin... șpanat. Ministrul a trimis pur și simplu plângerea la consistor, care va arăta că taica Moise, ca întotdeauna, așa și acum, vrea numai să-și bată joc de cei cari necunoscându-l bine, ar fi ademeneți să ia în serios pe năbădăiosul bătrân. Cât despre cei cari stau la spatele lui Moise, rușine să le fie.

Nouă condamnare. Pentru articoli scriși în chestia lanu, în „Tribuna” din Sibiu, al căror autor este cunoscut și fusese deja ascultat, a fost condamnat de justiția din Cluj redactorul responsabil, dl. Andreiu Baltes, la 2 ani temniță de stat și 1000 cor. amendă, cotra sentinței s'a dat recursul. Drept mângăiere i-s'a inmanat tot d-lui Baltes și citația în procesul de calumnie cu contele Lăzăr. Pertractarea acestui proces va fi la 25 Septembrie a. c.

Epistola împăratului. Epistola pe care prințul Ciung a adus-o împăratului Wilhelm dela împăratul Chinei, e cap d'operă al broderiei. Cuverta epistolei e un etui obdus cu mătășă galbină, în partea de dinainte împodobită cu broderii în aur și argint, de execuție extraordinar de fină. La mijloc e o înguștă placă oblongă, cu semne grafice chineze, brodate în mătășă, care probabil vor fi adresa. La dreapta și la stânga adresei e brodat în aur câte un bălaur, pe când ceasaltă ornamentală a cuvertelor sunt flori și arabescuri în tot felul de color. Incuetoarea etuiului o formează bețișoare de fildeș, aplicate foarte inventios. În acest etui se află epistola împăratului, scrisă pe mătășă. Adecă epistola constă din numeroase file separete, dar legate la olaltă, care puse în rind una după alta dau lungime de patru metri. La mijlocul filei prime e emblema chineză cu bălaurul, cercuită de ornamentală verde și împodobită cu flori violete, albastre și verzi. Toate acestea sunt broderii, dar de execuție așa subtilă, încât împunsăturile nici nu se văd. Fila ultimă încă e ornată cu emblema imperiului.

Împăratul Wilhelm a dispus, ca acest document, da mare preț atât din punct de vedere politic, cât și artistic, să fie păstrat la muzeul Hohenzollern.

Știri personale. La școala superioară de fete din Arad profesor de limba și literatură română, precum și de istorie, a fost numit dl. Sever Secula. Școala de fete a câștigat astfel o bună putere didactică.

— Ales fiind profesor la liceul român din Brașov, dl. I. Petroviciu a demisionat dela catedra ce avea la Seminarul din Arad. Demisia s'a primit și în curând dl. Petroviciu își va ocupa noul său post.

Statul și dările. Epocal tocmai nu e ceea-ce se vestește din „inima” țării, dar tot e bine, cel puțin să se știe. Eată de ce e vorba: Ministrul unguresc de finanțe a trimis la toate direcțiile finanțare din țeară o circulară, în care ordonează, ca în anul acesta să se încasseze dările dela oameni cu oare-care crușare, și dă opreliștea, ca mobile și alte unelte din casa omului să nu se vîndă la licitație pentru dare. La luarea acestei măsuri, guvernul a fost indemnă în urma rapoartelor ce i-au sosit din țeară, cari înfățișează o icoană foarte tristă despre starea rodului și a economiei din anul acesta.

Primarul actual al Aradului dl. Salacz Gyula, după-cum scriu ziarele maghiare, se retrage la pensie, în același timp își pune însă și candidatura, ceea-ce noi vestisem încă nainte cu un an.

În locul lui se crede că va fi numit primar Institoris, protonotarul, ori consilierul Varjassy. Ziarele maghiare locale deja încep să ia poziție unele pentru unul, altele pentru altul. „Arad és Vidéke” cere să fie numit Varjassy.

Reînvierea afacerii Ugron Rímli. Rímli Gyula, care petrece acum în Budapesta, publică o declarație în „Kel. Ért.”, în care spune, că a autorizat pe avocatul Dr. Bauer și pe profesorul I. Vándory, ca în numele lui să provoace pe Ugron Gábor care petrece actualmente în Odorheiu-săseș. Casul provocării i-s'a făcut cunoscut lui Ugron.

Intâlnire. Conform obligamentului moral, încheiat între noi, — clericii cari au absolvat cursurile teologice în seminarul din Arad la 1891, — prin aceasta în public fac cunoscut tuturor celor interesați, că termenul convenirii noastre este decis a se ține în Arad, la 4/17 Septembrie cu următorul program:

1. La 9 oare a. m. în biserica catedrală chemarea Duhului sfânt, urmat de părăstas pentru odihna colegului A. Givulescu și a profesorului G. Tescula.
2. Presentare în corpore la Preaasfinția Sa dl. episcop Iosif Goldis.
3. Consfătuire în sala mare a seminarului pentru viitoarele puncte din program.

Batania, la 26 August v. 1901.

Simeon Cornea,
preot, presid. colegiului.

Pulszky Agost, unul din cei mai incarnați șovinști ungari, a murit Mercuri, 11 l. c. n., până-n ziua, în vîrstă de 55 ani. Presa opozițională îi înregistrează moartea cu multă răceală; ba o foaie kossuthistă întimpină cazul cu următoarele rînduri: „Pulszky Agost n'a fost om simpatic în Dietă; opoziția îl ura chiar, deace- ce el totdeauna a ținut pe lângă factorii dela putere; mai ales lui Bánffy i-a fost mâna dreaptă. Se zice, că el i-a dat acestuia cele mai multe sfaturi rele”.

Un timp a fost profesor universitar, apoi puțină vreme și secretar de stat în ministerul de culte și instrucțiune; ear' ca deputat a servit „credincios” cinci guverne, totdeauna trabant al respectivului șef de guvern. „În toată viața lui — zice „Aikotmány” — s'a dorit la putere, dar' aceasta totdeauna a fugit de el”. — Ce păcat!

† Atzél Péter, fost pe vremuri fișpan al comitatului, grație căruia s'au clădit primăria și teatrul, fost deputat în mai multe legislațiuni, fost mai ales unul dintre cei mai bogați aristocrați din Ungaria, a murit subit Mercuri dimineața. Milioanele multe ce avusese, s'au dus pe pasiunile nobile ce avusese, era îndeosebi mare galant, așa că a murit, se poate zice, în serăcie, după-ce a trăit 65 ani. În mormântarea lui s'a făcut erl cu o pompă deosebită, dela primărie, în vestibulul căreia erau așezate rămășițele-l pămîntesti.

Spania și dupla alianță. — După știrile venite din Madrid, regele Alfons al XIII-lea, întovărășit de ministrul de război al Spaniei, va merge să salute pe președintele republicii franceze și pe împăratul Rusiei cu ocazia venirii Țarului Nicolae al II-lea în Franța. Se mai zice, că regele Spaniei va asista și la revista ce va avea loc înaintea închiderii marilor manevre ale armatei franceze. Această vizită ar fi întemergătoare intrării Spaniei în dupla-alianță. Știrea aceasta din urmă trebuie primită însă cu rezervă.

Asigurați-vă! Incepînd de jos dela colibă și până sus, în palate, devisa este să-și asigure vieța. Pentru cei cari vor să se asigure, le stă la îndemînă banca de asigurare „Standard”, una dintre cele mai vechi și mai bine reputeate în Europa. Are un capital de 240 milioane coroane, ear despre învîrtirea ce o face, prin urmare despre încrederea ce i-s'a câștigat-o în public, își poate face ori și cine ideie, vîzînd, din raportul oficial, că încasează pe an 30 milioane coroane, dividende a plătit 150 milioane, ear pentru casuri de moarte a plătit 500 milioane cor.

Numita societate își are în Arad reprezentant pe dl. Chudy József, la farmacia din Piața granelor (Piața Boros-Béni), ear ca secretar pe dl. Teodor Boca Someșanu. Cine dorește să se asigure — și cine nu se asigură oare? — va găsi cele mai avantajoase condițiuni.

Moartea lui Miquel. Fostul ministru de finanțe și bărbat de stat însemnat al Germaniei, Ioan Miquel a decedat Duminică noaptea în mod subit, în orașul Frankfurt pe Maina. Miquel, era descendent al unei familii franceze, care emigrase în Germania și fu născut la anul 1829 în Neuenhaus. A avut un rol important în politica Germaniei și s'a distins cu deosebire ca financiar. Dela 1896 s'a retras în viața privată.

Război între Columbia și Venezuela. Din Washington se anunță: Ambasada columbiană de aici a primit dela fostul ambasador Betsera știrea, că flota de război a Venezuelei bombardează Rio Ach, situat pe litoralul nordic al Columbiei.

Avis. Neputîndu-se realiza ideia de a se eda o foaie ca organ al Reuniunii învățătorilor români gror. dela școalele confesionale din diecesa Caransebeșului, din cauza că la apelurile emanate în două rînduri din partea comitetului au răspuns numai 134 de abonați, comitetul Reuniunii a decis, ca abonamentele de două coroane, încurse dela membrii Reuniunii, să se compute în taxele lor curente, ori restante; ear' celorlalți abonați, dacă nu voese să doneze abonamentul de două coroane fondului Reuniunii, la cerere li-se restituie prețul trimis.

Acest decs, în numele comitetului Reuniunii, am onoare a-l

aduce la cunoștința P. T. domni abonați spre știre și orientare.

Bocșa-Montană 26 August 1901.

Ioan Marcu,

not. general al Reuniunii.

Se află de vînzare, cu preț moderat, sîmîșe de trifoiu de trei ani, calitate foarte bună și în cuantum mare. Doritorii să cumpere se vor adresa d-lui Pavel Balota, în Csukies P. u. Rakasdia.

Geografia comitatului Arad de învățătorul Damaschin Medre, — manual cu mai multe cărți geografice, întocmit pentru clasele III. și IV. ale școalelor populare și aprobat de Ven. Consistor aradan:

Se poate procura dela administrațiunea „Tribunei Poporului” și dela librăria „ifju Klein Mór” din Arad. Prețul 35 cr. (70 fl.), plus porto postal.

Se primește

Într'o bună cancelarie advocațională un scriitor, care știe scrie corect românește și ungurește și are scrisoare bună. Locul îl va pute ocupa numai decăt.

Doritorii să se adreseze administrațiunii ziarului nostru.

AVIS.

Subscribul aduc la cunoștința, că în comuna mea natală Gerlișta mi-am deschis un atelier de măsărie pentru tot felul de lucru de lemn, precum: uși, ferestri și tot felul de mobile, începînd dela cele mai simple până la cele mai luxoase. Mă oblig a lucra din material solid pe lângă preferențele cele mai moderate. Totodată primesc un învățacel din familie bună. Rugându-mă de sprigina on. public,

Am rămas cu deosebire stîmă:

Marius Duda
măiestru măsărie.

POȘTA REDACȚIEI.

Alexandru Murgu, econom F. S'au primit. Se vor publica după-ce vom avea vreme să le cetim și când le va veni rîndul, căci avem multe de acestea.

Oravița. Intimpinarea (O zală a lanțului) s'a primit prea tîrziu pentru a pute fi publicat în numărul acesta.

Pectanului. Acea afacere urtă nu e de pus la foaie. Cât despre algere, așteptați în pace hotărîrea consistorului.

Petru Buda et C. Șiria. Cu gramatica d-lui Petran n'avem nici un amestec. Celelalte și-se vor trimite.

Un creștin bun, Cacova. Am primit scrisoarea privitoare la mărișul acelei fete de dignitar bisericesc din L. Ori-cât de mult s'au nesocotit legile bisericești, e treaba capitolului să reglementeze, și în foaie nu se pot publica astfel de lucruri, mai ales că e vorba de femei.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Avram Borcuța. Am primit 2 coroane.

D. Mateiu. Am primit, sunteți achitat.

ECONOMIE.

Prețurile cerealelor după bursa din 12 Septembrie 1901.

Grâu,	Octombrie . . .	7.85—7.86
Cucuruz,	Septembrie . . .	5.13—5.14
Ovăz,	Octombrie . . .	6.63—6.65
Secară,	Octombrie . . .	6.69—6.70
Rapiță,	August . . .	0 — —

Per 50 kilograme.

Editor. Aurel Popovici Barcianu.
Red. respons. Ioan Russu Șirianu.

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acții în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după bani depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 — 28

Direcțiunea.

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acții în
NĂDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după bani depuși 5% interese.

545 — 28

Direcțiunea.

Institut de cura.

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de lecuire:

Scaldă cu lumină electrică:

În non-arangeatul meu stabiliment medical, cu aparate usitate în cura naturală, se vor practica următoarele metode de lecuire:

Cură de apă rece: sub conducere de specialiști exercitați în mânăuirea tuturor aparatelor moderne, persoane aplicate până acum în sanatoriu. 15 bilete 6 fl.; 1 bilet 50 cr. (Clienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală).

Baie cu lumină electrică: pentru vindecarea reumatismului podagrei, boalelor de nervi, audațiunii, boalelor de sânge, pentru vindecarea grăsimii, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aci se cuprinde și cura de apă rece necesară). Cel cu boală de inimă o pot folosi fără pericol. Bolnavii neapți pentru această cură vor fi refuzați.

Băi maure: pentru boale femeiești, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Băi de acid carbonic: pentru boale de inimă, nervoase și organice, inimă îngrășată, vasele de sânge încropate, lenevirea intestinelor, anemie, nervositate și boale de femei. 15 bilete 16 fl.; 1 bilet 1 fl. 25 cr.

Băi de sare: pentru casuri mai puțin grele de boale amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 11 fl.; 1 bilet 80 cr.

Băi de sare cu acid-carbonic: pentru casurile mai grave de boale amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 18 fl.; 1 bilet 1 fl. 40 cr.

Băi electrice. Băi feradice și galvanice: pentru nervositate, slăbire de nervi, ipochondrie, isterie, tremurat de bătrânețe, vitustancz, și lecuirea morfinismului. 15 bilete 15 fl.; 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalaji: în cameră de inhalaji, contra boalelor de gât și de plămâni. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica svedeză pentru copii, contra îngustimei pieptului, boalei de cord și cocoșe; pentru grăsimia cordului, boale de intestine și ficat, boale de inimă organice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după gravitatea casului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fie-care bolnav poate fi tratat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Ori-ce faptuire se întâmplă sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e deschis dela oarele 6 dimineața până la 7 seara; ordinațiunii dim. dela oarele 8—9. d. am. dela 2—4

Dr. H E C H T, 541 31—

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 8 (Intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Maresch și Szabó). Telefon 270.

Principiu: Circulație mare pe lângă prețuri ieftine și solide

HOFFMANN SÁNDOR

Prăvălie de mode și magazie de tepich.

„L a R â n d u n i c ă“.

ARAD, Edificiul teatrului.

☉ Cu 200 Coroane TROUSEAU pentru MIRESE. ☉

	Cor.	fl.
6 cămeși decorate — — — — —	21	60
6 halaturi de noapte brodate — — — — —	20	40
3 fuste de desubt — — — — —	13	20
6 pantaloni pentru dame — — — — —	19	20
12 năfrâmi albe sau colorate — — — — —	8	—
12 părechi ciorapi negri — — — — —	12	20
2 garnituri de pat. frumos executate — — — — —	28	—
6 fețe de perini nanching — — — — —	10	60
6 ciarciaruri (lepedee) — — — — —	17	20
2 preparate damast pentru 6 persoane — — — — —	18	80
2 garnituri pentru cafea, colorate — — — — —	9	20
12 ștergare de Zips — — — — —	12	—
12 bucăți ruferie de cuină — — — — —	4	80
12 „ șterguri de praf, moi deosebite — — — — —	5	—
2 „ plapome de vară — — — — —	8	60
Total Cor.	210	—
597 — 21	5	percente sconto de cassă
Netto total Cor.	200	—

Trouseau-uri pentru mirese la comandă cu prețuri dela 200—2000 coroane.

Cele mai frumoase torturi și brodări asortiment bogat.

Cumpărări de ocazie: un val englezesc 17 coroane.

Bani ieftini pe amortisație:

Pe pământuri și case orașenești de închiriat, dela 15—20 ani, cu interese de 4%, 4½% și 5% și cu amortisație corespunzătoare din capital.

Destabulare repede; la dorință anticiparea speselor de intabulare.

Deoarece principiul meu de întreprindere solidă și activitatea mea reușită în curgere de mai mulți ani în acest ram de afaceri au stabilit numele bun al firmei mele, — numai în interesul lor propriu lucrează toți P. T. proprietarii de pământ și de case, dacă la ridicarea împrumuturilor sau pentru schimbarea celor vechi cu altele mai ieftine se adresează la mine cu toată încrederea, fiindcă numai prin mijlocirea mea pot ajunge în adevăr la împrumuturi avantajoase pe ipotecă.

SZÜCS F. VILMOS,

Institut de împrumuturi pe imobile și moșii,

ARAD, piața Boros Béni Nr. 5.

La întrebări dau lămuriri numai trimițându-mi-se timbrele corespunzătoare postale.

453 15—